

LAPSILLE

SATUJA

KEKTONUT

H. TAVASTSTJERNA

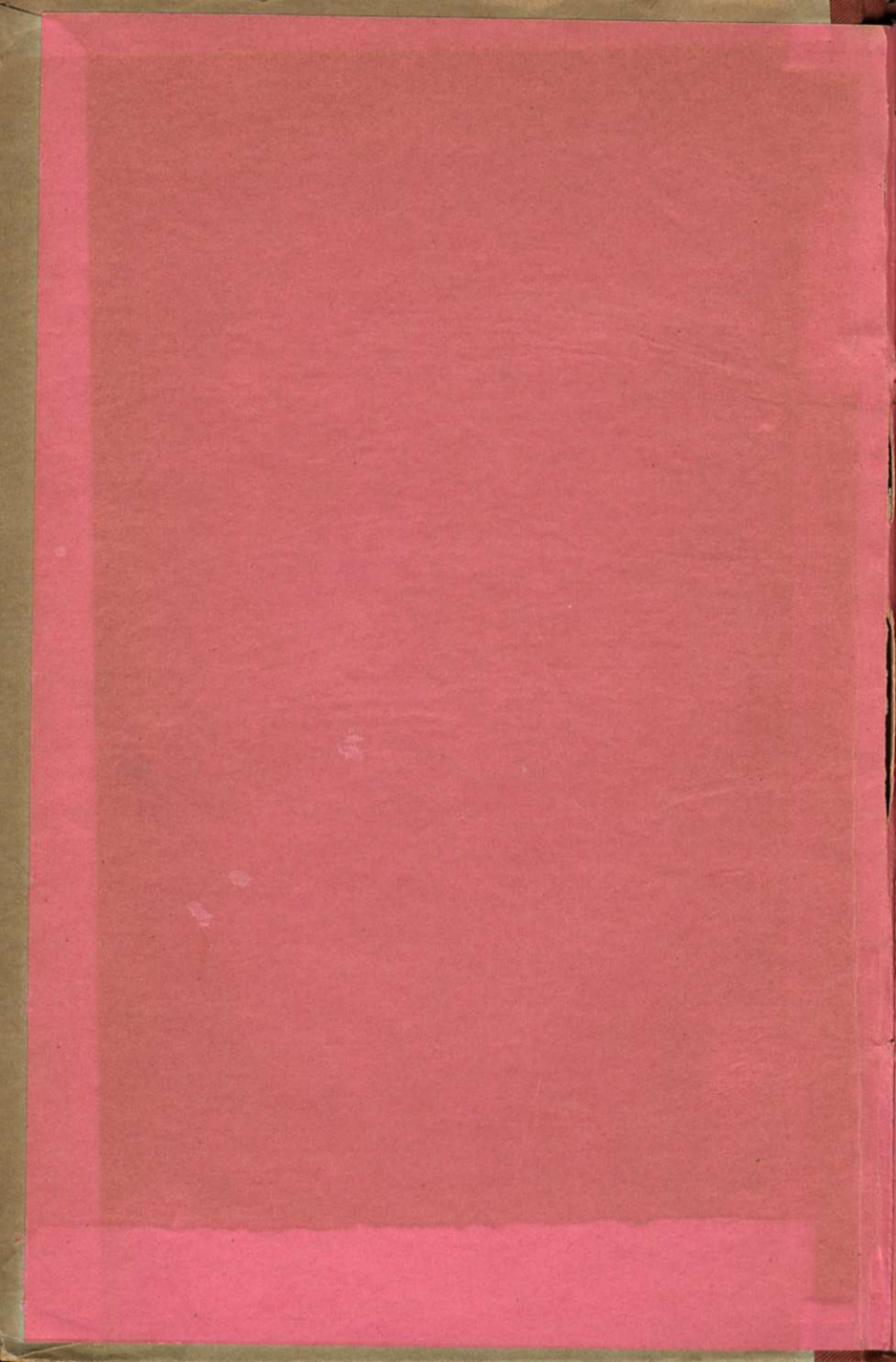
KUVAT PIIRTÄNYT A. FEDERLEY

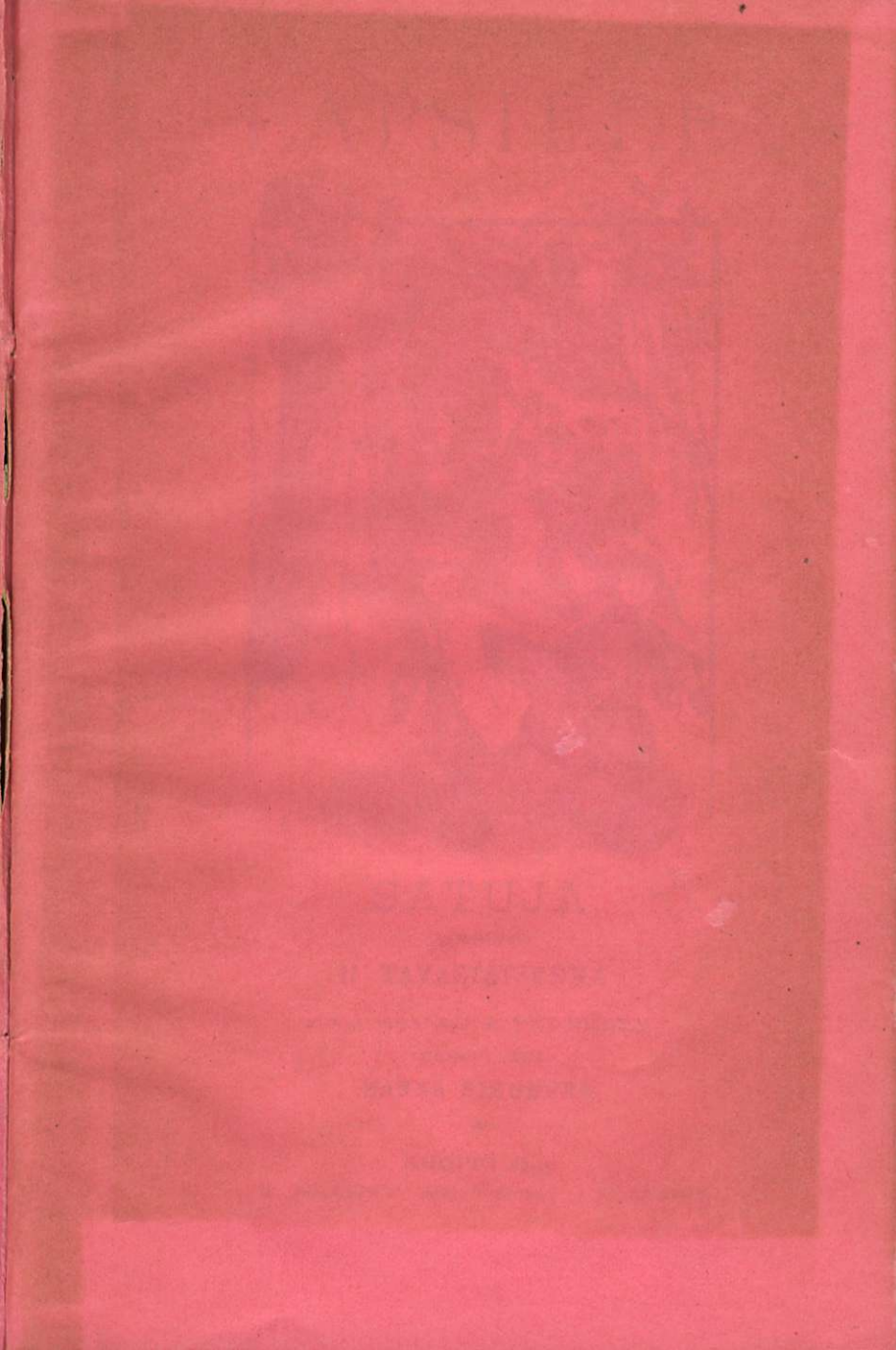
SUOMENTANUT

HANNA SIEGBERG

•
KUOPIO 1894.

O. W. BACKMAN'IN KIRJAPAINOSSA JA KUSTANTAMA.

LAPSILLE

SATUJA

KERTONUT

H. TAVASTSTJERNA

KUVAT PIIRTÄNYT **A. FEDERLEY**

SUOMENTANUT

HANNA SIEGBERG

KUOPIO 1894.

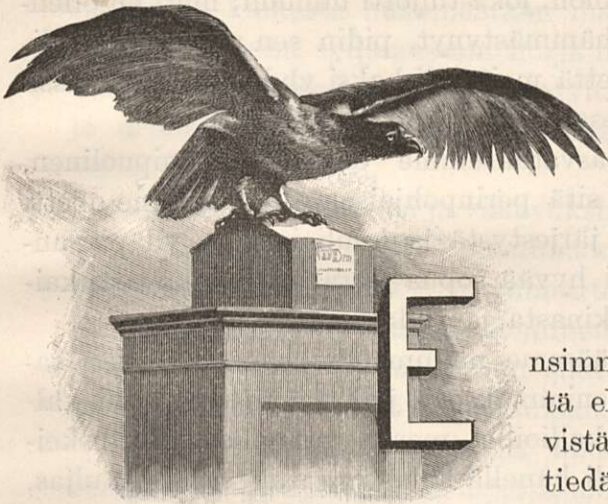
O. W. BACKMAN'IN KIRJAPAINOSSA JA KUSTANTAMA.

Sisällysluettelo.

	Sivu.
„Fritz Drake“. (Kertomus Kotkasta)	1.
Terra Cotta	9.
Satu porsaasta, joka takertui aidan väliin	15.
Puro	21.
Hanno ja Kerttu	26.
Notti	35.
Iida-täti ja pienokaiset	43.

„Fritz Drake“.

(Kertomus Kotkasta.)

nsimmäisis-
tä elinpäi-
vistäni en
tiedä mi-
tään. Otak-

sun että minä, kuten muutkin suuret miehet, synnyin maailmaan pienenä avuttomana olentona, alastomana, rumana ja nälkääntyneenä. Äitini otti minut heti siipiensä suojaan ja hänen hellän rakkaassa hoidossaan vartuin ja vaurastuin kuin pieni prinssi. Kuinka kauan yksistään söin ja makasin, sitä en tietysti voi

sanoa, sillä kun ensi kerran avasin lapsekkaan viattomat silmäni ja katselin ympärilläni kehtooni, ei siellä ollut ketään saapuvilla, joka olisi voinut sanoa minulle, kuinka vanha olin. Kaikkein ensiksi näin vieressäni pienen ilmiön, joka tuijotti minuun; mutt'en ollenkaan hämmästynyt, pidin sen aivan luonnollisena, että meitä oli kaksi yhdenlaista samassa kätkyessä.

Kasvatuksemme ei ollut monipuolinen, mutta sitä perinpohjaisempi. Äitimme opetti meille järjestystä ja kuuliaisuutta, ylläpiti ankarasti hyvää sopua ja rankaisi vakavasti kaikesta kinasta ja riidasta.

Isäämme näimme ani harvoin. Hän samoeli enimmäkseen jylhissä metsissä tai kaljuilla kallioilla meren rannalla. Elatuskeinona oli hänellä kalastus ja metsästys ja uljas, taitava ja rohkea hän olikin. Äidin ruokaitta korkeilla kallioilla oli aina runsaasti varustettuna metsän otuksilla, ja välistä toi isäkin pienen karitsan, lihavan kukon tai jonkun muun makupalan kylästä. Kuinka hän nämä herkkupalat sai kynsiinsä, sitä en tiedä; mutta aavistelen ett'ei se aina aivan rehellisesti tapahtunut.

Jo aikaiseen opimme me lapset ihailemaan voimaa ja rohkeutta oivallisimpina ominaisuuksina. Vauraammiksi tultuamme, lähti äitimmekin pitemmille ryöstöretkille. Kun hän sitten kertoi meille suuresta, avarasta maailmasta ja kaikesta näkemästään ihanuudesta, heräsi nuoressa sydämessäni hurja halu siihen maailmaan, jossa ainoastaan tarvitsi voimaa ja urhollisuutta tullakseen rikkaaksi, mahtavaksi ja onnelliseksi.

„Kun tulet suureksi ja väkeväksi, poikani“, sanoi äiti, „pääset sinäkin maailmaan toimeentulostasi taistelemaan“. En ymmärtänyt, mitä se toimeentulon edestä taisteleminen tarkoitti, mutta tunsin sen olevan jotain suurta ja ikävöitsin päästä voimiani koettamaan.

Eräänä kesäisenä päivänä läksivät vanhempamme jo auringon noustessa ulos ja lupasivat tuoda meille aamiaisen tullessaan. Aika kului, aamiaishetki oli käsissä, mutta heitä ei kuulunut. Me huvittelimme parhaan mukaan, mutta viimeinkin loppui kärsivällisyytemme, kun nälkä ja levottomuus ahdistivat meitä.

Vihdoinkin tuli äitimme, mutta kuinka muuttuneena! Missä hänen entinen vilkkautensa ja iloisuutensa? Hitaasti ja siipiään ras-

kaasti räpyttäen lähestyi hän pesäänsä ja me saimme tietää, että isämme oli joutunut kuolettavan kuulan uhriksi, juuri kun hän oli iskemäisillään pieneen karitsaan. Äitimme näki hänen verisenä vaipuvan maahan, mutt'ei edes uskaltanut lähestyä kuullakseen hänen viimeistä huokaustaan. Murhaaja ei varmasti olisi häntäkään säälinyt, joll'ei hän sieltä olisi pikaisesti paennut. Nyt alkoi nälän ja surun aika. Äiti raukkamme ei jaksanut ansaita niin paljoa, että se olisi riittänyt nälkäisten vatsaimme ravitsemiseksi ja me saimme sentähden usein kärsiä.

Mutta jonkun ajan takaa heitti hän huolensa ja tuli taas iloiseksi ja vilkkaaksi. Hän viipyi joskus kauan poissa kotoaan, ja toi usein vieraita seurassaan. Silloin sitä iloittiin kalliolla, mutta me lapset lähetettiin tavallista aikaisemmin nukkumaan. Kaikki tämä kummastutti minua, sillä olin juuri siinä iässä, jolloin kaikkea kummastelee; mutta kun vanhenee ja näkee enemmän maailmaa, ei silloin enää kummeksi mitään. Mutta olisinpa eläessäni vielä kummallisempia asioita kokeva.

Eräänä päivänä kertoi äitimme, että hän oli hankkinut meille uuden isän. Me vastaan

otimme tämän sanoman ilomielin; „isän“ käsite oli meille yhtämerkitsevä kuin tuores kala ja lampaan paisti, ja kun uusi isämme ilmestyi kotiimme ja sijoittui entisen paikalle, tervehdimme häntä riemuiten.

Tulipa todellakin paremmat ajat. Isintimämme jatkoi isämme elinkeinoa, ja onnistui sekä menestyikin hankkeissaan. Meitä kohtaan oli hän ystävällinen ja kiltti, mutta laski joskus leikkiä hyvästä ruokahalustamme.

Niin kului taas joku aika. Silloin tapahtui, että eräänä päivänä syntyi uusia pienokaisia pesäämme ja siitä alkoi asuntomme käydä liian ahtaaksi. Suuret saivat antaa siaan pienille, mikäpä sen luonnollisempaa oli. Isämme otti minut vahvoille siivilleen, kantoi kalliota alas, vei minut vihreän kauniiseen metsään ja laski suuren jättiläiskuusen juuralle. „Kas niin“, sanoi hän, „pidä nyt huolta itsestäsi! Minä en ollut suurempi sinua, kun jäin yksin maailmaan!“ Ja hän läksi lentoon.

Katsoin hämmästyneenä ympärilleni. Huh, kuin olin yksin ja kuinka metsä oli suuri! Mihin-kähän nyt ryhtyisin? Koittelin kävellä, mutta jalkani olivat vielä liian heikot, enkä lentääkään osannut. Näin loikoessani muistelin suru-

sydämin lämpöistä kotiani, ja kuinka turvalisena olin lepäellyt äitini siipien suojassa, kunnes vihdoin nukahdin.

Herätessäni, katselin erään pienen pojan suuriin ihmetteleviin silmiin. Hän silitteli minua ystävällisesti ja sanoi: „Pieni lintu parka, ovatko potkaisseet sinut pesästä pois? Mutta ei sinun siltä tarvitse nälkään kuolla; minä pidän huolta sinusta“. Samalla nosti hän minut maasta ja kantoi kotiinsa. Sydämeni sykki. Enhän tiennyt, tarkoittiko ihmislapsi minulle hyvää vaiko pahaa. Mutta Fritz oli kiltti poika, eikä tehnytkään mulle pahaa, pani vaan minut suureen häkkiin ja siellä istun vieläkin. Uusi isäntäni on hyvin ystävällinen minua kohtaan, antaa mulle runsaasti ravintoa ja sanoo minua usein pikku prinssikseen, sillä olihan isäni kuningas. Tunnen ylpeyttä linnun sydämessäni, mutta iloiseksi en tule koskaan. Kaipaen vapauttani, kotiani harmailloilla, ja meren pauhinaa, jota olin tottunut kuulemaan. Vankina oleminen, jonka katkerunden nyt vasta käsitän, käy mulle päivä päivältä raskaammaksi. Tiedän, että minun täytyy kohta kuolla, vaan sen teen kernaasti, sill'ei elämä semmoisena kuin se nyt on mie-

lestäni ole minkään arvoinen. Minulle on sanottu, että kuoltuani tulen suureen kunniaan. Mihinkähän kunniaan? — Suurin kunniani olisi ollut isäni tavoin rakentaa pesäni korkeille kallioille, purjehtia yli maiden ja merien ja vahvoissa kynsissäni kantaa elävä otus puolisolleni. Sitä uneksien, kun äänetönnä ja alakuloisena istun pienapuullani, ja kun sydämeni kaiho väliin yltyy liian valtavaksi, silloin epätoivossani lepattelen siipiäni rautaristikkoa vastaan ja toivon sen hajoavaksi. Sepä vaan ei hajoa; se on vahvempi minua ja vaikka olenkin kuninkaan poika, saan tässä nääntyä, kunnes kuolema minut vapauttaa.

* * *

Sellainen on kotkanpojan kertomus; vaan jos tahdot tietää, kuinka hänen sitten kävi, niin kuuntele minua hetkisen aikaa.

Kotka oli aivan oikeassa sanoessaan: „Minäpä kohta kuolen“. Muutamia päiviä sen jälkeen oli hän kuollut ja pääsi sitten todellakin suureen kunniaan. Hänen nuori isäntänsä lähetti hänet Helsinkiin täytettäväksi ja lahjoitti hänet sitten erääseen pääkaupun-

gin tyttökouluun. Siellä seisoo hän nyt, satojen pikku lintujen ympäröimänä, jotka eivät nyt enää pelkää hänen kynsiään. Joka päivä ihailee häntä iloinen lapsi lauma, joka leikillä kutsuu häntä „Fritz Drake’ksi“, sen nuoren pojan muistoksi, joka hänet kouluun lahjoitti. Mutta jos „Fritz Drake“ osaisi puhua, kertoisi hän varmasti nuorille ystävilleen, kuinka tuskalliselta ja katkeralta vankeus tuntuu niistä olennoista, jotka Jumala on luonut vapauteen.

Terra Cotta.

Hän seisoi
hienossa
kodissa
uunin
reunuk-
sella,
vaasin,
kellon-
pidätti-
men ja
kukka-

ruukun seurassa. Kun hänet asetettiin siihen, ei kukaan aavistanut, että hän siellä tulisi elämään kokonaisen romaanin. Mutta niinpä se on; ken kerran on syntynyt romaanisankaritareksi, ei se voi karttaa kohtaloansa, vaikka viettäisikin koko elämänsä uuninreunuksella.

Terra Cottan oikea koti oli Albion-lamppu-makasiini. Siellä oli hän, rakkaan Teurus Cottuksensa rinnalla elellyt onnellisia päiviä, eikä ajatellut eronhetkeä ja kyyneleitä. Mutta eräänä päivänä, vähää ennen joulua, tuli eräs neiti kauppapuotiin. Hän oli puettu ketunahkaiseen, kanguru-kauluksiseen vaippaan ja näytti hyvinkin varakkaalta. Hän osti Terran, kätki hänet turkkiinsa ja kantoi — niin, kenpä tiesi minnekkä. Terrus jäi paikalleen, neiti ei välittänyt hänestä, eikä ollut tietääksseen, vaikka eroitti kaksi rakastavaa sydäntä. Terra suri ja huokaili, mutta toivoi kuitenkin mitä kauimmin Terruksen tulevan jälestä. Vaan hän ei tullut. Eihän voinut odottaakaan minkäänlaista armahtavaisuutta sellaiselta neideltä, joka oli tappanut kangururotan, saadakseen hienon kauluksen itselleen.

Jouluaattona tuli Terra esille ja uusi omistajattarensa otti hänet ihastuksella vastaan. Vielä samana iltana asetettiin hänet uuninreunukselle kukkaruukun ja kellonpidättimen väliin. Kukkaruukku oli todella ylimysmielinen; hän kun oli majolikka tekoa Rörstrandin porsliinitehtaasta läheltä Tukholmaa. Kesellä vatsaa oli hänellä suuri ruusu ja lisäksi,

kuten ihmisilläkin, kaksi korvaa, joista hän ylpeili aika lailla. Olihan hän sitäpaitsi sukua uunin kanssa, joka oli majolikka porsliinia ja paljon rahoja maksanut. Ylhäisten sukusuhteidensa tähden oli kukkaruukku tosin hieman ylpeä, mutta kuitenkin hyväluonteinen ruukku ja niin rehellinen, ett'ei kukaan voinut soimata häntä pienimmästäkään varomattomuudesta.

Heti kun kukkaruukku näki nuoren Terran, mielistyi hän tähän ja sanoi sydämellisesti: „Tervetulemastasi tänne, lapseni! Älä ole huolissasi; minä rupean sinulle äidin sijaiseksi, luota vaan minuun!“

„Kiitos“, sanoi Terra, „minä en tarvitse mitään äitiä, minulla on sateenvarjoni ja vaasuni.“

„Vai niin“, ajatteli kukkaruukku, „hän näyttää olevan nykyajan nainen, rohkea ja emansipeerattu“. Ja niin hän jätti Terran seisomaan paikalleen.

Terra tutustui vähitellen toisiinkin naapureihinsa, vaasiin ja kellonpidättimeen ja piti heitä koko sievinä. Vaasi oli vihreestä lasista. Keskelle oli maalattu loistovärinen kukkaiskimppu ja sen yläpuolella liiteli pieni, kirjava lintu. Kellonpidättimessä oli marmorinen jalka,

punaiset samettiliivit ja kultainen koukku. Molemmat ihastuivat ensi hetkestä Terra Cottaan, eikä se mikään ihme ollutkaan, sillä hän oli todellakin hyvin suloinen ja sorea. Vaasi antoi pikkusen linnun laulella ja kukkien tuoksua; mutta puhutella tätä hän ei saattanut, sillä täti, tuo suurisukuinen kukkaruukku, seisoi heidän välissään ja kuunteli korvat hörössä. Kellonpidätin oli onnellisempi, hän seisoi lähempänä Terraa ja saattoi sanoa hänelle monta ystävällistä sanaa.

Vaan ei kauniit laulut eikä hellät sanat liikuttaneet Terraa; hänen sydämensä oli Terrus Cottuksen oma. Tälle oli hän lupautunut ja nyt hän odotti uskollisesti, että Terrus tulisi häntä noutamaan. Aika kului kumminkin, eikä häntä kuulunut. Terra ei kalvennut surusta, vaan kuten molemmat kosijansakin pölyntyti päivä päivältä yhä enemmän, ja tämä pöly painautui vähitellen heidän sydämiinsä ja jäseniinsä.

Mutta eräänä päivänä alkoi talossa suuri siivonta, ja pölypyyhkimet ja höyhenviuhkot pantiin säälimättä liikkeelle. Joulukuukuu oli joutunut kynttilöineen, lahjoineen ja peparkaakkui-
neen kaikkien kilttien lasten hauskuudeksi.

Kun Terra jouluaamuna heräsi, hieroi hän hämmästyneenä silmiään ja sanoi: „Mitä! Oma Terruksenihan se vieressäni seisookin?“ — Niin, hän se todellakin oli, hänen oiva, rakas ystävänsä, yhtä hämmästyneenä ja iloisena kuin Terrakin.

„Sinäkö täällä!“ huudahtivat molemmat yht'aikaa ja sitten vaipuivat toistensa syliin. Kellonpidätin käänsi selkensä, liekö herkkäluontoisuudesta vai mielipahasta; vaasi huokaili syvään mustasukkaisuudesta ja Majolikka täti näytti kiusaantuneelta, sillä hän oli kaiken ikänsä ollut rakastajaa vailla. Mutta Terra ja Terrus olivat niin onnellisia, ett'eivät he ajatelleet, oliko sopimatonta syleillä toisiaan uunin reunuksella jouluaamuna.

„Oi“, huudahti Terrus, „kuinka kauan liehenkään jo seisonut lamppumakasiinin akkunassa kurkistellen Aleksanterin kadulle siinä toivossa, että saisin sinut nähdä. Eräänä päivänä vihdoinkin tuli sama kanguruneiti, joka vuosi takaperin tempasi sinut rinnaltani, otti nyt minutkin ketunnahkansa alle ja kantoi pois. Ja tässä sitä nyt olen!“

Sitten pidettiin loistavat hääkemut uuninreunuksella. Vihreä vaasi oli sulhaspoikana,

kellonpidätin pappina ja majolikka kukka-ruukku toimitti morsiamen äidin virkaa. Terrasta ja Terruksesta tuli onnellinen pariskunta, joka vuosien vierieissä, monta pientä Terra-cotta-nukkea ympärillään, nautti ylenpalttista onneaan.

Ja kuinka majolikkatädin kävi? Niin, täti auttoi Terra Cottaa pienokaisten hoitamisessa ja pääsi sitten iloksensa äidinäidiksi.

Satu porsaasta, joka takertui aidan väliin.

li kerran kaksi pientä porsaasta. Heillä oli molemmilla isänsä ja äitinsä, mutt'ei kummallakaan ollut sisaruksia. Siten varttui-

vat he vanhempainsa oivallisten ominaisuuksien ainoiksi perillisiksi ja saivat oikein lellikkiporsaiden kasvatuksen. Sellainen kasvatus ei kuitenkaan aina vahingoita pieniä porsaita, jos kohta se usein tuottaa turmiota lapsille.

Pikku Sossa oli jo kolmeviikkoisena niin vauras, että hän sujuvalla ranskan kielellä saattoi sanoa oui! oui! ja neuff! neuff! ja käytökseltäänkin hieno. Hyvin sievältä ja näppärältä hän näyttikin; kärsä oli hänellä vaa-leanpunainen, silmät iloisen sirkut ja korvalehdet pitkät. Jalat olivat erittäin elokkaat ja pientä käperäistä saporansa liikutteli hän ihastuttavalla suloudella. Aina hienona ja siistinä oleskeli hän enimmäkseen aidatulla pihamaalalla, jossa leikitteli kuusivuotiaan Liisan ja hänen nukkiensa kanssa. Naapurin Kalle kii- pesi usein aidalle ja istui siinä kertoellen Liisalle kaikesta, mitä hän koulussa oli oppinut; silloin loikoeli Sossa aina heidän jalkainsa juuressa, lekotteli auringon paisteessa ja kuunteli heitä. Siitäpä Sossa sai enemmän ihmisälyä ja sivistystä, kuin porsaissa tavallisesti on ja hänestä olisi aivan varmasti tullut oiva oppilas, jos olisi ollut kouluja olemassa porsaita varten.

Tämä puolisivistys ei suinkaan ollut hänen onnekseen. Hän ei välittänyt vertaisistaan, vaan halusi hienompaan seuraan. Naapurin Nasse oli ainoa, jonka kanssa hän kernaasti leikkieli. Hän oli vähän vanhempi Sossaa,

sekä paljon isompi ja vahvempi kuin tämä. Nassen korkeista jaloista, mustista harjaksista ja pienistä tihrusilmistä kyllä huomasi hänen olevan ulkomaalaista rotua. Hänen luontees- taan saattoi otaksua, että hän oli espanjalai- nen; mutta eipä sitä niin tarkkaan tiedä ja samantekevähän se meille itse asiassa on. Sossalle se myös oli yhdentekevää.

Kun Nasse ensi kertaa tuli Sossan luo pihalle, oli tämä hyvin iloinen ja mielissään, vaan riemua ei riittänyt pitkälti. Emäntä tuli ulos pihalle. „Mitä se vieras porsas täällä tekee?“ sanoi hän. „Aja pois hänet, Liisa!“

Liisa otti kepin ja ajeli Nassea hurjaa kyytiä ympäri pihamaata. Vihdoin keksi Nasse raon aidan välissä, josta hän oli kömpinyt sisään ja pelastui sen kautta.

Vertaiset parahiten sopivat keskenään. Saatuansa samanarvoisen kumppanin, ei Sossa enää välittänyt Liisasta eikä hänen nukeis- taan, vaan ikävöitsi uutta ystäväänsä.

„Enkö koskaan enää saa nähdä tuota kilt- tiä poikaa“, tuumaili hän huolestuneena. Mutta saipa hän piankin nähdä. Nasse ei ollut niitä, joka hyvällä läksi tiehensä. Ulkomaalainen veri kiehui hänen suonissaan, hän oli hurja

vekkuli ja tiesi kyllä kömpiä joka salaloukosta ja raosta sisään. Sillä lailla kohtasivat nuoret porsaasat joka päivä toisensa ja pelastuivat aina kömpimällä aidanraosta, kun ihmisiä lähestyi tai kun vahtikoira heille haukkui.

Mutta eräänä päivänä älyivät Kalle ja Liisa sen salaperäisen lymyloukon ja päättivät tehdä pienet kepposet porsaille. Heitä huvitti tukkia aukko tiilikivillä ja tikuilla, mutta juuri kun olivat innokkaimmin toimestaan kutsui äiti heidät sisään. Sillä aikaa juoksentelivat Nasse ja Sossa hyvin tuttavallisesti ympäri puutarhaa ja pääsivät viimein emännän perunamaahan, jossa runsaasti ravitsivat itseänsä. Yht'äkkiä tuli Ponttu, tuo hirmuinen vahtikoira, puutarhan veräjältä sisään. He peljästyivät suuresti ja tunsivat olevansa syyllisiä, sillä pienilläkin porsaille on omatunto.

„Pakoon, Nasse, pakoon! röhkäisi Sossa, muuten olet hukassa; Ponttu ei sääli ketään“.

Nasse läksi käpälämäkeen minkä suinkin kerkesi ja Ponttu perästä. Porsas saavutti vanhastaan tutun rakonsa ja aikoi tavallisuuden mukaan pujahtaa sen kauttta pakoon. Mutta voi kovaa onnea! Nyt oli rako liian kapea, taikka toisin sanoen, Nasse liian lihava;

hänhän oli juuri syönyt puoli kappaa perunoita.

„Täytyy päästä“, tuumi pakolainen kumminkin ja veti henkeä sisään. Hän tunkeutui läpi puolella ruumiillaan, mutt'ei pitemälle päässyt! Ponttu, joka seisoi takana, haukkui äkäisesti ja puri häntä jalkoihin. Vielä teki hän viimeisen ponnistuksen, vaan taker-tui niin pahasti terävien tiilikivien väliin, ett'ei päässyt eteen eikä taaksepäin. „Minä kuolen, Sossa, kuolen!“ huusi hän epätoivoisena, painoi päänsä alas ja ojenteli ulkomaalaisia jalkojaan.

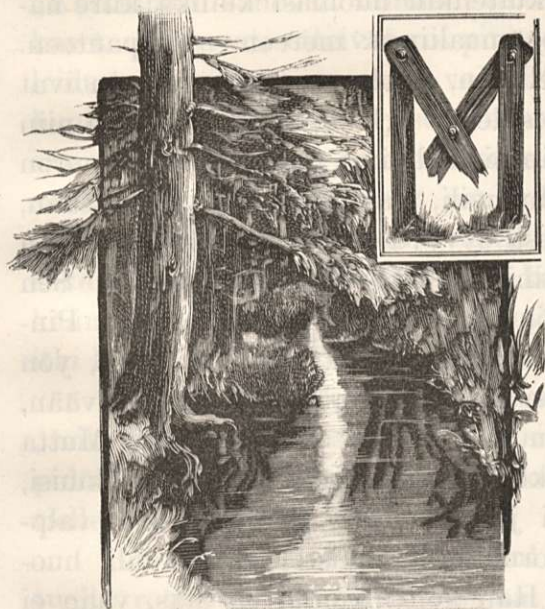
Vaan Nasse ei kuollutkaan. Sossa, joka kiiruhti paikalle, alkoi huutaa niin surkealla äänellä, että koko talonväki juoksi ulos Kalle ja Liisa muassa. Lapset ottivat osaa Nassen vaikerruksiin ja auttoivat hänet vaikeasta ahdingostaan. Mutta ulkomaalaisrotuinen porsas parka oli niin turmeltunut, että korvansa lerpattivat ja hän antoi aivan säveästi viedä itsensä kylään, eläinlääkärin luo. Tämä määräsi lämmittäviä kääreitä vatsalle ja antti-pyriiniä.

Kohta Nasse taas parani, vaan ei vahingosta viisastunut. Hän käytti yhä vielä hy-

väkseen salaloukkoja ja lymyteitä, ja vaikka hän usein saikin kärsiä siitä, oli hän yhä edelleenkin iloinen porsas. Kalle ja Liisa sitä vastoin ottivat seikkailusta sen opetuksen, että suurin tie on aina parhain.

Puro.

etsässä oli
hiljaista
ja vilpoi-
saa. Lin-
nut leväh-
tivät, tuu-
li tuutieli,
vallaton
puro vaan
ei saanut
rauhaa.
Hän rien-
si yöt päi-

vät väsymättä eteenpäin. Sammalvuorta alas, visaisten puunjuurien ja kanervikkomättäiden ylitse kiiti hän ja kaikki, mikä tukki hänen tiensä, vei hän mukanaan. Oksia, sammalia,

varisseita lehtiä, hiekkaa, soraa ja pikku kiviä riuhtoi hän irti, huolimatta siitä, tahtoivatko ne häntä seurata vai ei. Alhaalla laaksossa hän vasta hiljensi huimaa vauhtiansa ja metsävartijan mökin vieritse virtaeli hän hiljaa ja tyynenä, sekä koitti olla kiltin näköinen; vaan kyllä sen kuitenkin huomasi kuinka kiire hänellä oli päämaaliinsa: mereen — vapauteen.

„Onnellinen, huoleton nuoruus“, sanoivat pensaat toisilleen. „Kunpahan voisi olla niin iloinen kuin sinä, huima puronen!“ Ja puron pinta se hymyili, vaan hänen sydämessään, sen salatussa syvyydessä, jossa vesi ikäänkuin kiehuen kihisi, siellä ei ollut rauhaa. Sen kyllä tunsu, kun pisti kätensä veteen. Pinnalta kylmä, pohjalta lämmin. Välistä, yön hiljaisuudessa, huokaili pieni puro niin syvään, että se kuului kauvas ympäristöön. Mutta kaikki nukkuivat. Ainoastaan vanha kuusi, joka seisoi jalat vedessä ja pysyttelihe valppaana nuoruutensa muisteloissa, kuuli huokauksen. Hän koitti kumartua alas, vaan ei se tahtonut onnistua, sillä hän oli liian vanha ja kankia. Mutta hän kysyi osaaottavaisesti: „Sinäkö se huokailit? Mitä suremista sinulla on, nuori ystäväni?“

Surullisena vastasi puro: „Enkö minä surisi, minä, joka en tässä maailmassa kelpaa mihinkään!“

„Kuka niin on sanonut?“ kysyi kuusi hämmästyneenä.

„Kaikki sitä sanovat, kaikki“, vastasi puro. „Kaikkihan sanovat minua sameaksi. Kukaset valittavat, etteivät voi pintaani kuvasteleida ja metsävirtijan nuori vaimo tuskin voipi huuhtoa pienokaisensa pesua vedessäni. Metsän eläimet, jotka tulevat luokseni janoaan sammuttamaan, kääntyvät penkereeltäni pois ja iltatähti, joka taivaalla tuikkii, himmenee sekaiseen veteeni. Oi, tiedän, ett'en kelpaa mihinkään eikä kukaan rakasta minua“. Ja puro itki katkerasti, niinkuin nuoruuden ijässä itkee.

„Pikku raukka“, sanoi kuusi ystävällisesti, „miksikä annat samentaa itseäsi? Miksikä pidät hyvänäsi kaikki rojut ja roskat, mitkä tiellesi sattuvat?“

„Oi, kuinka voi se olla toisin! Kodissani tuolla rotkoissa on paljon roskaa ja tuuli vie sinne joka päivä yhä enemmän. Kuinka voisin silloin olla puhdas ja kirkas!“

„Voit kyllä“, sanoi kuusi, „jos oikein totisesti tahdot. Älä anna ympäristösi samentaa

itseäsi! Vältä kaikkea epäpuhdasta, etsi ravintosi pilvistä ja taivaan kasteesta!“

„On niin vaikeaa, kun ei ole ketään, joka minua auttaisi“, itki puro.

„Unohdat minut!“

„Sinä olet liian vanha, etkä ymmärrä minua! Sinä vaan nuhtelet ja saarnaat, mutt'et pidä ystävänä“.

Kuusi huokaili syvään. „Niinkö luulet“, sanoi hän. Etkö usko, että sydän voi sykkiä lämpöä ja nuoruutta, jos parta onkin harmaa? Kunhan elät niin kauan kuin minä, saat kokea, että rakkaus on aina nuori. Älä enään murehdi, ehkä voin minä tehdä sinulle jotain hyvää.

Samalla ojensi hän toisen käsivartensa ja kurotti sen puroa kohden. Hän tahtoi niin mielellään osottautua ystävälliseksi; sykähteli hän tuolla niin lämpöesti vanhan kuoren alla. Hän kumartui yhä syvempään. Yht'äkkiä naksautti, ja samassa katkesi suuri, paksu oksa ja putosi alas aivan pikku puron poikki.

Puro hypähti niin, että vaahto vyöryi, vaan tyyntyi pian taas ja virtaeli eteenpäin.

„On kummallista“, sanoi metsävirtijan vaimo muutamia päiviä sen jälkeen, „on kum-

mallista, miten puro on puhdistunut ja kirkastunut. Voisin kylvettää pikku poikaani siinä, se näyttää niin viehättävältä“.

„Hauskaa“, kuiskailivat kukkaset, „nyt voimme kuvasteleida“. — „Nyt voimme virvoitteleida sen raikkaan puhtaalla vedellä“, sanoivat jänikset ja oravat ja viipyivät mielellään puron partaalla. Ja iltatähti, joka kuusen latvasta kimmelti, katsoi alas kirkkaaseen veden pintaan ja ihaili omaa kuvaansa. Vaan puro, joka näki ja kuuli kaiken tämän, riemuitsi ääneen ja riensi iloiten ja onnellisena sydämessään suloista päämaaliansa — merta ja vapautta kohden.

Kuusi seisoj jalat vedessä, äänetönnä ja vakaana, kuin ainakin, ystävällisesti katsoen rakkaaseen, onnelliseen pikku ystäväänsä. Hänhän se vahvoilla käsivarsillaan hillitsi puron huimaa juoksua, hän kokoeli kaikki roskat ja romut oksiansa ja neulasiensa väliin ja päästi ainoastaan puhtaan ja kirkkaan veden läpi kulkemaan. Ajattelikohan puro koskaan sitä? —

Hanno ja Kerttu.

ytpä varmaan luulet
saavasi kuulla sa-
dun Hanno pojasta
ja Kerttu työstä;

mutta näetkös, siinä erehdyt. Se Hanno ja
Kerttu, joista minä tahdon kertoa, eivät olek-
kaan ihmislapsia, vaan ainoastaan kukko ja
kana.

Kuunteleppas nyt!

Oli kerran kukko nimeltä Hanno ja kana nimeltä Kerttu. He olivat vielä aivan nuoria, niin nuoria, ett'ei Hanno edes osannut kiekuu, eikä pikku Kerttu munia. Mutta ikäänsä katsoen olivat he kaiketenkin hyvin ymmärtäväisiä, sukkelia ja vilkkaita. Koko kana-tarhassa ei ollut yhtään niin kaunista kanaa kuin Kerttu, eikä yhtäkään niin komeaa kukkoa kuin Hanno. Kanaäiti ihmetteli usein kaikessa hiljaisuudessaan ett'eivät lapset ollenkaan olleet hänen näköisensä ja heidän isänsä sanoi kerran oikein nenäkkäästi: „Mistä ovat pojat saaneet tuon valkean höyhenpuvun ja korkeat, hoikat säärensä?“ — „En tiedä“, sanoi kanaäiti ja näytti olevan vähän hämillään. Mutta kanamuori Muuna sen tiesi. Hänhän oli itse pannut kaksi ulkomaalaisrotuista muna harmaatäplikkäisen kanan pesään. Mutta kanaäiti, joka ei ollut koskaan oppinut laskemaan ja jolla muutenkin oli kanamuisti, ei huomannut pesässä olevan useampia munia kuin ennen. Hän lämmitteli niitä kaikkia yhtä kärsivällisesti ja kun pojat eräänä päivänä mankivat munista esille, rakasti hän kaikkia yhtä hellästi ja syötti heitä yhtä ahkerasti. Ensi alussa ne olivatkin kaikki yhden-

laiset, pyöreät ja vaaleankeltaiset; vasta parin viikon kuluttua näyttivät Hanno ja Kerttu eriävän muista sisaruksistaan. He olivat isompia, heillä oli ainoastaan valkeita höyheniä ja korkeat sitruunankeltaiset sääret.

„Onpa nuo kauniita“, sanoi emäntä, „näkee kyllä, että ne ovat hienoa sukua“. Muunakin oli samaa mieltä emännän kanssa siinä, että he olivat erittäin kauniita ja suurellisia ja samaa sanoivat heistä kanat, hanhet ja ankatkin.

Mutta Hanno ja Kerttu, jotka joka päivä kuulivat olevansa ylhäistä sukua pilaantuivat lopulta; he kerskailivat etevämmydestään ja ja tulivat ylpeiksi vertaisiansa kohtaan. Niin, niin, ei ole helppo vastustaa tämän maailman mairittelua ja kiitosta, eikä aina muistaa, että jokainen hyvä lahja tulee Jumalalta. Nuori kananpoikapari ei sitä arvatenkaan tiennyt; kanatarhassahan he olivat kasvaneet! He pöyhistyivät höyhenpukuaan, ojentelivat pitkiä koi-piaan ja olivat aina ensimmäiset ruokakupin ääressä. Kun muut kanat lähenivät, hakkailivat he heitä nokallaan ja sanoivat: „Parempi väki ensiksi ja roskajoukko sitten!“ Tämä tietysti suututti kumppaneita. Kanat, joista

usea oli hyvin herttainen ja sokea, pitivät sen ihmeellisenä, että Hanno oli niin epäkohtelias heille ja talon keltaista kukkoa, joka oli tunnettu naisvoitoistaan, harmitti se, että Kerttu oli niin kopea. „Heitä täytyy kurittaa“, sanoi hän ja kanat sanoivat samoin. He vihasivat heitä minkä taisivat, ja päättivät antaa heille hyvin ansaitun rangaistuksen. Vaan Muuna oli aina saapuvilla puolustamassa lemmikkijänsä.

Niin kului kesä. Syksyllä suljettiin koko siipikarja kanakoppiin, jossa talvellakin oli lämmin ja hyvä olla ja siellä saivat Hanno ja Kerttu erityisen pienen huoneen itselleen. „He ovat suurta sukua“, sanoi kana Muuna, „heidän täytyy olla itsekseen“ ja niin he olivatkin; kukaan ei välittänyt heistä, eivätkä he kestäen.

Kun kevät tuli, laskettiin kanat ulos pihalle. He juoksentelivat iloisina ja onnellisina ympäri kartanoa etsien ensimmäisiä vihreitä heinän korsia. Kanat sopivat keskenään, että nyt jo olisi aika ruveta munimaan. Joka päivä löysi Muuna monta suurta valkeaa munaa kanakopista, vaan Kertun kopissa ei ollut — mitään. Ensin ei Muuna ollut tietääkseenkään, mutta sitten alkoi hän torua: „Hyi,

Kerttu, kuinka laiska olet! Kaikki sisaresi ovat jo tehneet hyötyä kukin puolestaan, mutta sinä et rahtuakaan! Etkö tiedä, että ken ei työtä tee, hänen ei huoli syödäkään“. — Kaunis nuorikkokana nyökäytti niskaansa ja sanoi Hannolle: „Tuo tyhmä ihminen! Hän kyllä tietää että olen suurta sukua, ulkomaa-laista rotua ja kauniimpi muita; kuinka voisi edes juolahtaa mieleenikään olla hyödyksi!“ — „Sinä olet oikeassa“, sanoi Hanno. „En minäkään laula, siihen olen liika ylhäinen.“ — Ja näin kävelivät he kaiken kesää korkeilla jaloillaan ja näyttivät ylpeiltä.

Kun syksy joutui, tuli emäntä eräänä päivänä kanakoppiin määräämään, kutka kanoista saisivat elää ensi vuoteen ja kutka taas tapettaisiin. Tarvittiin hienoa paistia, sillä herraskartanoon oli tulossa häät. „Rouva saa kernaasti antaa hakkauttaa kaulat poikki Hannolta ja Kertulta“, sanoi Muuna, „sillä eivät ne ole miksikään hyödyksi. Kerttu ei muni ja joll’ei vanhaa, keltaista kukkoa olisi, saisi koko talon väki nukkua yli aikansa, sill’ei Hanno koskaan laula, eikä edes edeltäpäin sano minkälainen ilma on tulossa, eikä ilmoita, vaikka haukka tai kissa olisi läheisyydessä“.

— Rouvasta oli se hyvin ikävää; mutta kuitenkin päätettiin, että nuo laiskat hienon-hienot kanat jo huomisaamuna pantaisiin hengiltä pois.

Kerttu joutui epätoivoon. „Sinäkös vasta olet aika kana“, sanoi Hanno. „En minä aijo hakkauttaa kaulaa sinulta enkä itseltänikään“. — „Mitä meidän sitten on tehtävä?“ huokaili Kerttu. — „Paetaan Ameriikkaan“, vastasi Hanno. „Niinhän ihmisetkin tekevät! Mutta emme me ota mitään mukaamme, niinkuin heidän on tapana. Huomenna aamun koittaessa, lähdemme liikkeelle. Saatpa nähdä, ett’ei edes keltainen kukkokaan, jota kiitetään niin valppaaksi, huomaa meitä. Nuku nyt vaan rauhassa, pikku Kerttuni, minä kyllä suojelen sinua“.

Seuraavana aamuna, ennenkuin talon ainoa kukko alkoi aamulauluaan, olivat nuoret jo kahdenkesken kaukana vihreessä metsässä. He harppivat pitkin askelein eivätkä edes maltaneet noukkia matoja, joita oli siellä täällä kosteassa heinikossa. — „Pitkähkö matka vielä on Amerikkaan?“ kysäsi Kerttu, joka jo vähitellen alkoi uuupua. — „Oi, kyllä saamme vielä kulkea hyvän aikaa“, vastasi Hanno.

Kauan astuivat he levähtämättä. Illan suussa he lensivät puuhun, niin ylös kuin taisivat ja nukkuivat siellä hyvässä rauhassa koko yön. Seuraavana aamuna päivän valjettessa, heräsi Hanno ja päätti herättää koko metsän. Hän kiekui kuuluvalla äänellä niin että jänikset, oravat ja muut metsän asujat hämmästyneenä kuuntelivat tuota perin outoa musiikkia. Kerttakin katsahti ylös ja sanoi: „Rakas Hanno, enhän minä tiennyt, että osaisit laulaa niin kauniisti“. — „Kyllä minä osaan, kun vaan tahdon; mutta kiiruh-takaamme nyt, että ehdimme perille Amerikkaan, ennen auringon laskua“. — „Minun on niin nälkä“, valitti Kerttu, „ja jalkojani pakottaa, en minä ole tottunut tällaisiin ponnistuksiin. Oi, kunpa oisi kotona taas!“

„Silloin olisimme jo aikoja hengetä“, intti Hanno; „mutta tulehan nyt!“

Sitte alkoivat he taas kulkuansa ja pitkittivät koko sen päivän. Vihdoin, kun ilta joutui, äkkäsivät he pienen, kurjan mökin. „Tuolla on Amerikka!“ sanoi Hanno ja kiiruhti askeleitaan. Kerttu seurasi, minkä kerkesi, sillä hän oli melkein nääntynyt nälästä ja uupumuksesta.

Tullessaan lähelle tupaa, lensivät he aidalle ja Hanno kiekui niin, että metsä kajah-teli. Eräs vanha mummo tuli aika kyytiä ulos ja kun hän näki kauniin kanapariskun-nan aidalla, pani hän kätensä ristiin ja huu-dahti: „Voi jestanpoo, kukko ja kana!“ Hän antoi Hannolle ja Kertulle niin hyvän leipä-, muru- ja ohra-aterian, jommoista he eivät pit-kään aikaan olleet saaneet, ja yön he vietti-vät tallissa, muorin Pollen seurassa.

Seuraavana päivänä sanoi Kerttu Han-nolle: „Luulen että munin muorille, sen hän kyllä ansaitsee vierasvaraisuudestaan“. Ja hän munikin suuren, valkean munan ja Hanno kiekui ja kaakotti ihastuksessaan. Muori, joka aina oli ikävöinyt kukkoa ja kanaa, piti heidät luonansa, vaan ei hän aina kiitellyt heidän kauneuttaan, sillä hän piti ulkonaisen kauneuden aivan vähäarvoisena maailmassa. Nuori kanapariskunta oppi ymmärtämään, että ahkeruus ja hyödyllisyys on arvokkaampi, kuin kauneus. Keväällä rakensivat he itselleen pesän vajan alle ja eräänä päivänä kömpi Kerttu esille seurassaan aika lauma valkoisia kanan-poikia, jotka juoksentelivat ympäri ja kuoput-telivat muorin puutarhan penkkejä. Hanno

piti silmät sekä korvat auki, niin ett'ei haukka eikä kissa saanut tehdä pahaa pienokaisille, ja siten tuli koko siitä perheestä mökin lemmikkejä.

Ennenkuin vuosi oli vierinyt loppuun, oli hyväntahtoinen muori saanut myydä niin paljon kananpoikia ja munia, että hänellä oli varaa ostaa uusi kahvipannu itselleen ja pitää pienet kahvikestit naapureilleen.

Notti.

auniissa Tyysterin kylässä on vanha lato, kattoon saakka olkia täynnä. Se on kaikkina aikoina ollut lasten mielenkiinnon ja uteliaisuuden esineenä. Joka vuosi sieltä löydetään kananpoikia, koiranpentuja, kissanpoikia ja muita pieniä elukoita, puhumattakaan sadoista varpusista, jotka sinne pesänsä rakentavat.

Tässä ladossa Nottikin ensin näki päivän valon, mutt'ei kukaan tiennyt siitä, sillä Notin

äiti, ymmärtäväinen ja kokenut lääväkissa, piilotti poikasensa niin hyvin, ett'ei kuu eikä aurinko niihin paistanut. Hän tiesi kyllä kuinka kävisi, jos pienokaiset joutuisivat ankaran emännän käsiin. Senpätähden hän heitä piilotteli ja hoiti hellästi. Joka päivä pesi hän heitä omalla kielellään. Kun he vaurastuivat, opetti hän heille kissan älyä minkä taisi ja ymmärsi ja vei joka päivä hetkeksi poikasensa suuren aukon ääreen, josta hän antoi heidän kurkistella ulos. Hekös vasta ihmettelivät kaikkea, mitä näkivät! He ihailivat syreenipensaita ja omenapuita, jotka olivat täydessä kukoistuksessaan, sitten panivat he pienet päänsä kallelleen ja katsahivat ylös ilmaan. Samassa tuli aurinko esiin ja pisti heitä niin polttavasti silmiin, että he kaikki kolme aivastivat yht'aikaa. „Tulee kaunis ilma, sillä kissat aivastelevat“, sanoi karjapiika, joka juuri meni ohitse maitorainta kädessä. Sillä kertaa oli hän oikeassa: ilma tulikin kaunis.

„Tämä on suuri, avara maailma“, sanoi äitikissa ja osotti käpälällään puutarhaan päin. „Ihmiset, jotka ovat viisaammat meitä, sanovat, että maailma on vaarallinen ja pahuutta täynnä. Senpätähden varokaa maailmaa, lap-

seni ja etenkin pahoja poikia ja äkäisiä koiria“.

Pienet poikaset kuuntelivat totisina varoituksia ja päättivät olla oikein tottelevaisia ja kilttejä. He istuivat joka päivä aukossa, ihailivat maailmaa ja ohikulkevat ihailivat heitä, sillä kovin sieviä ja suloisia he olivatkin.

Eräänä päivänä kuulivat he iloisen raikkaita lasten ääniä. Tuolla tuli kolme tyttöä tiellä. Yksi heistä oli pitkä ja hoikka kuin aidan seiväs, käytti raitaista jokkeemyssyä ja sanottiin Polleksi, varmaankin sentähden että hänellä oli pitkät koivet ja pitkä vaalea harja. Toinen, joka oli hieno ja näppärä kuin nukke, oli nimeltään Ruusunen ja se nimi sopikin hänelle hyvin. Hänellähän oli ruusu molemmassa poskessa ja yksi sokeritoppahattunsa huipussa. Mikäs muu hänelle sopisikaan nimeksi kuin Ruusunen! Polle ja Ruusunen taluttivat pientä viisivuotiasta tyttöä, joka kepeästi hyppieli heidän välillään. Häntä nimitettiin pikku Lunkentukseksi, mistä syystä, sitä ei kukaan tiennyt, sillä hän oli kevytjalkainen kuin keijukainen ja pikemmin liiteli kuin hölkytti. Mutta hänen tätinsä nimitti hänet Lunkentukseksi ja täten sai hän pitää sen nimen.

„Kas tuossa on pikku kissoja!“ huudahduttivat lapset yht'aikaa, kun he huomasivat pienet, vaaleanpunaiset kuonot aukossa.

„Voi, kuinka herttaisia“, sanoi pikku Lunkentus, „minä niin mielelläni tahtoisin omaksi tuon valkokäpäläisen“. „Ovatkohan nuo pahoja poikia?“ kysäsi musta kissa harmaalta. „Pitääkö meidän peljätä?“ — „Ei“, vastasi harmaa, „he ei varmaankaan ole poikia, he näyttävät niin kilteiltä“.

Samassa hyökkäsi Albin esiin syreenipensaissa. Albin oli hurja vekkuli. Hän kiipeesi kuin orava koivun korkeimpaan latvaan, ratsasti täyttä laukkaa hevoishakaan, putosi usein, mutta nousi aina jaloilleen ja olikin varsin etevä kepposia keksimään. Sydämensä pohjalta oli hän kuitenkin peräti kiltti poika ja tyttöistä hän piti paljon, sen hän oli oppinut yhteiskoulussa.

„Tahtooko Lunkentus kissan omakseen?“ kysyi hän. „Kyllä minä otan nämä kiinni“. Hän valmistautui kiipeemään pieniä tikapuita, jotka olivat seinää vasten pystyssä, — mutta tuossa tuokiossa olivat kissat hävinneet. Hiljaa kuin hiiret makasivat he piilossa olkien seassa ja kuiskailivat toisilleen: „Tuopa oli

niitä pahoja poikia! Häntä varokaamme". Albin kömpi varovasti aukosta sisään ja haki ladon läpi, mutta tuli nolona ja tyhjin käsin takaisin. Hän ei kuitenkaan masentunut mieleltään. Joka päivä koitti hän tavoitella väijytyjä kissanpoikia, mutta aina turhaan.

Vihdoinkin eräänä päivänä ryntäsi Lunkentus silmät säihkyen ja posket punottaen sisään äitinsä luokse ja huusi: „Äiti, äiti, me olemme saaneet kiinni pienen, harmaan, valkokäpääläisen kissanpojan, Polle pitää sitä esiinassaan!“

Siitäkös vasta riemu syntyi! Kaikki tahtoivat nähdä ja ihaila uutta toveria, joka peuloissaan ja vavisten lepäsi lyykistyneenä Pollen sylissä ja antoi pienen, hennon lapsenkäden itseänsä silitellä. Lunkentus oli niin ylenonnellinen, että hän kerran toisensa jälkeen suuteli pientä kisiä ihan keskelle kuonoa. Pollesta ja Ruususesta se myöskin oli suloinen ja sievä.

Nyt piti kissalle annettaman nimi. Useita oli ehdolla, mutta ei mikään kelvannut Lunkentukselle. Vihdoin viimein keksi hän itse nimen Notti ja otti sitten nuken sängyn, pöyhötteli patjaa aika lailla ja teki Notille oikein

hienon vuoteen lakanoineen ja punaisine silkkipeitteineen. Siihen se kultanuppu laskettiin, kun häntä ensin oli maaniteltu juomaan vähän maitoa. Lunkentus pani peitteen hänen ympärilleen, kantoi sängyn huoneen nurkkaan ja istuutui itse viereen laulaakseen hänelle kehotaulun. Kohta Notti nukkui, ensimmäistä kertaa sängyssä silkkipeitteen alla. „Tämäpä vasta on herttainen“, sanoi Lunkentus hiljaa. „Tulehan äiti katsomaan! Minun täytyy taputella sinua, pikku Nottiseni!“

Sen sanottuaan kumartui hän alas, kohotti hiljaa peitettä ja silitteli kepeästi pehmosella kädellään kissan kiiltävän sileää selkää. Mutta yht'äkkiä veti hän kätensä takaisin ja huudahti itku kulkussa:

„Hyi, äiti, hyi! Vie pois Notti! Hän on häijy, minä en huoli niin pahansävyisestä kissasta“.

„Mitä se Notti teki?“ kysyi äiti.

„Kun minä sitä taputtelin, niin se suuttui ja sähisi ja — ja sylkäsi“; nyyhkytti Lunkentus.

„Älä ole vihoissasi, pikku ystäväni, äläkä itke! Notti on pieni ja ymmärtämätön“, sanoi äiti.

„Mutta minähän vaan tahdoin silittää Nottia; miksikä hän sitten sylkäsi? Hyi, hyi! vie Notti takaisin latoon; minä en tahdo sellaista kissaa, joka sylkii!“

Kauan aikaa kesti, ennenkuin Lunkentus lohtui ja päätti pitää kissanpoikansa luonaan. Heistä tuli kuitenkin taas hyvät ystävät ja Notti sai pitää entisen paikkansa nukun sängyssä.

Ensimmäisenä päivänä oli Notti hyvin kaino, mutta vähitellen tottui hän uusiin oloihinsa ja muutaman päivän perästä alkoi hän leikkiä ja telmiä. Lunkentuksen pehmeä pallo oli Notista hyvin mieleinen; mutta joskus hän myös rupesi suolluttamaan mummon lankakerää taikka siistiämään nukun kammiota. Kaikkea muuta sai pikku lemmikki tehdä, mutt'ei olla suutuksissaan. „Pienet kissat eivät saa purra eikä raapia; heidän täytyy olla herttaisia ja kilttejä“, varoitti Lunkentus. Ja Notti katsoi kirkailla kissansilmillään nuorta emäntäänsä, piukoitti kyntensä valmiina raappimaan pienen hienoa poskea. Silloin Ruusunen heti tarttui käpälään, antoi Notille opettavaisen näppäyksen ja niin ankaran katseen kuin suinkin.

Kun lasten kesälupa loppui ja heidän taas täytyi muuttaa kaupunkiin, kyselivät he toisiltaan suru sydämissä: „Kuka nyt Notista pitää huolen“. Siitä ei kumminkaan ollut hätäilemistä. Anna tädillä oli kauppapuoti, jossa oli paljon hyviä tavaroita, mutta myöskin paljon rottia. Hän lupasi ottaa Notin luokseen, antaa hänen nukkua omassa huoneessaan, syödä hänen hyviä makeisiaan ja leikkiä kauppatuttujen kanssa.

Notti kasvoi suureksi ja saattaa nyt jo olla hyödyksikin. Ei yksikään rotta uskalla enään syödä reikää Anna tädin jauhosäkkiin tai nakerrella hänen karamellejaan. Notti ottaa ne kaikki kiinni.

Mutta Notinkin pieni emäntä on kasvanut niin isoksi, että hän jo käypi koulua ja saattaa itse lukea sadun „herttaisesta pikku Notistaan“.

Jida-täti ja pienokaiset.

Tunnetko
Jida-tätiä?
Häntä, jota
pienokaiset
sanovat ni-
meltä „oma
tätimme?“
Hän on o-
pettanut
monta pien-
tä poikaa
ja tyttöä lu-
kemaan ja
kirjoitta-
maan ja mi-
kä parempi,
opettanut
heitä rakas-

tamaan järjestystä ja toimeliaisuutta. Näki-
sit, kuinka iloisesti lapset juoksevat vastaan,

hänen kouluun tullessaan. — „Hyvä täti, minä olen unohtanut kynäkoteloni!“ — „Täti, minä en voinut oppia läksyjäni, sillä äidillä oli vieraita!“ — „Täti kulta saanko minä istua Helmin vieressä?“ — „Täti, saammeko voimistelua tänään?“ — — Kaikkeen keksi Iida-täti keinoja. Tässä on hänellä lohdutuksen sana, tuossa varoitus annettava, milloin taas nuhtelu, toisinaan hyväksyvä päännökyäys, mutta aina sama raitis hilpeys ja lämmin myötätuntoisuus. Ei yksikään ystävällinen katse jää huomaamatta, ei ainoakaan lapsen syleily vastaamatta. Hän ehtii kaikkien kanssa.

Mutta yht'äkkiä taputtaa Iida-täti käsiään. Samassa asettuvat lapset asentoon, mennäksään luokkiinsa. Tänään ei kuitenkaan tule lukemisesta mitään. Auringon säteet tirkistelevät niin ystävällisesti koulun akkunoista sisään, pistävät Irmaa silmiin ja leikittelevät Sonjan kiharoiden kanssa. Lämpömittari näyttää 20 astetta Selssiusta ja tuuli on lauhkea, vaikka onkin jo syyskuuta hyvä kappale kulu-
nut. — Näin herttaista päivää ei saata olla vietämättä ulkona Jumalan vapaassa luonnossa!

„Tänään, pikku ystäväni“, sanoo Iida-täti, „tänään ei meidän tarvitse lukea, saamme

mennä ulos Kaivopuistoon leikkimään“. Siitäpä riemua! Mutta pianpa synkistyy usea silmä. „Äitini ei tiedä tästä mitään enkä minä saa mennä luvatta“, änkyttivät pienoset. „Siitä ei huoli hätäillä“, lohduttelee täti, „onhan täällä telefooni“. Tänään vasta koulun telefooni soipi ja „sentraalin“ neidellä on paljon vaivaa. Kello kilajaa! „Halloo!“ — „Onko se rouva X?“ — „Saavatko Pärty ja Miila mennä Iida-tädin ja toveriensa kanssa Kaivopuistoon?“ — „Vai niin. Hyvästi!“ — Äiti sanoi: „kyllä, kernaasti“. Näinsitä jatkuu, kunnes kaikki lapset ovat saaneet luvan tulla mukaan.

„Pukekaa nyt päällemme, mutta hiljaa ja säännöllisesti!“ — Iida-tädille annetaan uusia luottamuksia: „Katsoppas täti! Tämän palttoon on isän räätäli neulonut, sentähden sitä on niin vaikea napittaa“. — „Olisko täti niin hyvä ja ottaisi minun lapaseni, minulla ei ole taskua“. — „Täti, minulla on vaan vanha hatunni kelpaako se?“

„Kas, niin, oletteko valmiit nyt?“ kysyy Iida-täti. „Pienimmät ensiksi, mutta muistakaa, ett’ei kukaan saa juosta kadulla!“

Lapset ovat niin iloisia ja astuvat reippaasti ja rivakasti pitkää katua; mutta tul-

tuansa puistoon, eivät he enää kävele. Täti juoksee itse pikku Aamin kanssa edellä ja muut kaikki seuraavat nauraen ja riemuiten perästä. Kuka ehtii ensiksi suurelle kentälle? Pojat tietysti, mutta heillä onkin pitkät koi-
vet eikä mitään hameita. Kun koko lauma on päässyt perille, on se kirjavan perhospar-
ven kaltainen, joka hilpeässä sekamelskassa liehuelee nurmikolla. Nyt heitetään hatut ja sadetakit heinikkoon. „Tuolta tulee kisimiiri“.
— „Pikku sääsket pyörivät päivän paisteessa“ ja muita lauluja kajahtelee kirkkaana ja raikaasti halki puiston. Toinen iloinen leikki vaihtelee toisen kanssa. Viimeksi on kilpajuoksua peparkaakut palkintoina. Ilo on suuri, jotkut vaarattomat kuperkeikat lisäävät vaan riemua.

Mutta aika kuluu pian, kun on hauska. Mikä vahinko että kello jo on yksi! „Nyt on kotiin lähdettävä“, selittää täti, kokoelee karitsansa ja laskee heistä lukua. Tuolla he ovat kaikki, ei ketään puutu. On tosin ikävä keskeyttää hauskaa leikkiä, mutta kukaan ei nuri. Pienokaiset seuraavat mielellään ja nöyrästi „omaa tätiämme“, kun hän niin tah-
too ja määrää. Paluumatka ei tosin käy sa-

malla ilolla ja riemulla kuin sinne kulku, jolloin leikki heitä houkutteli; mutta käyhän se kumminkin ja väsyneimmätkin tallustavat kelpolailla. Koulurapun edessä sanovat he jäähyväiset Iida-tädille ja kiiruhtivat kotia punaposkisina ja sydämet täynnä kesän riemua, Iida-tätikin astuu ilomielin ja kepein askelin kotiinsa. Mutta moni, joka Kaivopuistossa näki tuon iloisan lauman hymyilee mielihyväästä ajatellessaan Iida-tätiä ja pienokaisia.

So. barnliti, 3.

Tavaststjerna

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOELMA

120 102 1539

